

VR, LÍF og Fagfélögin

Svartsengi, 1. október 2026

Varðar erindi VR, LÍF og Fagfélaganna til stjórnar HS Orku.

Stjórn HS Orku þakkar VR, LÍF og Fagfélögunum erindi dags. 10. september síðastliðinn þar sem óskað var eftir afstöðu fyrirtækisins til fjögurra spurninga vegna undirbúnings kjarasamningsviðræðna sem framundan eru. Hér verður leitast við að svara spurningunum eftir bestu getu.

Er HS Orka tilbúin til að skuldbinda sig til að halda aftur af verðhækkunum út gildistíma kjarasamninga, til dæmis með lækkun á arðsemiskröfu, og hvernig gæti slík skuldbinding litið út?

HS Orka getur ekki gefið fyrirheit um tiltekna verðþróun eða arðsemisviðmið til framtíðar þar sem verðlagning á raforkumarkaði tekur mið af mörgum þáttum sem fyrirtækið hefur enga stjórn á. Þar má nefna innkaupsverð raforku, markaðsaðstæður og rekstrarforsendur hverju sinni. Þó ber að hafa í huga að HS Orka starfar á samkeppnismarkaði og því er það ávallt keppikefli fyrirtækisins að bjóða viðskiptavinum samkeppnishæf kjör.

Sem dæmi um það má nefna að frá áramótum 2024/25 hefur HS Orka ekki hækkað verð á almennum heimilistaxta. Á sama tímabili kynnti HS Orka nýjar áskriftaleiðir á borð við „0 krónur á nóttunni“ þar sem notendur, sem velja leiðina, greiða ekkert fyrir raforkunotkun á nóttunni. Sú leið hefur leitt til umtalsverðs sparnaðar hjá þeim sem hafa nýtt sér hana.

Mun HS Orka endurskoða verðhækkanir sem þegar hafa tekið gildi og meta hvort svigrúm sé til að draga þær til baka?

Með vísan til fyrra svars þá hefur almennur heimilistaxti HS Orku ekki hækkað í 20 mánuði. Þetta er sá taxti sem er tilkynntur til Hagstofu og notaður við útreikning á verðlagsvísitölu.

Rétt er einnig að hafa í huga að heildarkostnaður raforkunotenda samanstendur annars vegar af raforkuverði, sem er verðliður sem viðskiptavinir geta valið sér söluaðila fyrir á samkeppnismarkaði, og hins vegar flutnings- og dreifikostnaði. Hjá almenningi er flutnings- og dreifikostnaður að jafnaði meira en helmingur raforkukostnaðar. Þessi kostnaður er greiddur af notendum í gegnum dreifiveitur. Á síðustu árum hefur hlutfall raforku frá HS Orku af heildarkostnaði við raforkukaup notenda farið lækkandi, sér í lagi hjá heimilum.

Hvaða markmið hefur HS Orka sett sér um þróun verðlags á næstu 18 mánuðum?

Markmið HS Orku er að viðhalda samkeppnishæfu og stöðugu verðlagi eftir því sem aðstæður á markaði leyfa. Verð á raforkumarkaði á Íslandi ræðst mikið af framboði og eftirspurn. Markaðurinn er frábrugðinn öðrum mörkuðum þar sem orkufyrirtæki í eigu ríkisins framleiðir $\frac{3}{4}$ af allri raforku í landinu og nánast alla sveigjanlega raforku sem þarf til að mæta þörfum heimilanna. Verð á sveigjanlegri raforku hefur þannig mest verðmótandi áhrif á markaði.

Líkt og aðrir raforkuframleiðendur hér á landi þarf HS Orka að reiða sig á raforkukaup af heildsölumarkaði og þá einkum sveigjanlega framleiðslu fyrir almenning í landinu.

Stjórnendur HS Orku eru bjartsýnir á að á næstu tólf mánuðum verði samspil framboðs og eftirspurnar raforku á Íslandi í ágætu jafnvægi. Það ætti að þýða stöðugt verðlag ef arðsemiskröfur og verðlagsþróun stærstu raforkuframleiðenda landsins á heildsölumarkaði taka ekki miklum breytingum.

Ef horft er til lengri tíma er ljóst að einfaldasta leiðin til að halda aftur af verðhækkunum er sú að auka framboð af raforku. HS Orka hefur á síðustu sex árum lagt sitt lóð á vogarskálarnar og bætt um 70 MW inn á raforkukerfi landsins. Stór uppbyggingarverkefni eru í undirbúningi sem munu bæta enn frekar við framleiðslu fyrirtækisins á næstu árum.

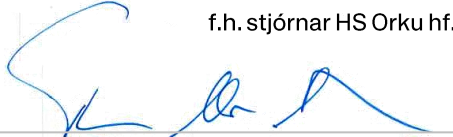
Hvernig ætlar HS Orka að tryggja að hagræðing, aukin framleiðni, tæknibreytingar eða lækkun aðfangakostnaðar skili sér til neytenda í lægra verði?

Á síðustu árum hefur snjallmælavæðing dreifiveitna aukist til muna þótt þær séu komnar mislangt á þeirri vegferð. Með snjallmælavæðingunni skapast tækifæri til að bjóða valkosti sem endurspeгла betur mismunandi notkunarmynstur og gefa viðskiptavinum kost á að lækka kostnað sinn með sveigjanlegri raforkunotkun. Þannig má einnig minnka álag á kerfið á háannatímum.

Dæmi um þetta er valkosturinn „O krónur á nóttunni“, en hann hentar til að mynda rafbíla-eigendum vel. Þannig nýtir HS Orka tækniframfarir til betri orkunýtingar og álagsdreifingar á raforkukerfið.

HS Orka mun áfram leita leiða til að nýta tækninýjungar, aukna framleiðni og hagkvæmari rekstur í þágu viðskiptavina sinna um leið og tryggður er traustur rekstur og áframhaldandi uppbygging innviða.

Það er von stjórnar HS Orku að svörin reynist gagnleg fyrir undirbúning kjarasamningagerðar sem framundan er á íslenskum vinnumarkaði en sé frekari upplýsinga eða skýringa þörf veitum við þær fúslega.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'S' followed by a series of loops and a final flourish.

f.h. stjórnar HS Orku hf.

Tómas Már Sigurðsson

forstjóri